

19)
47-13

Moció que presenta el Grup Municipal del Partit dels Socialistes de Girona per combatre la pobresa energètica a la ciutat de Girona

M. Glòria Gou Clavera

El mode d'obtenció i gestió de l'energia és en el nucli de l'activitat humana, tant econòmicament com socialment com en la relació amb el medi ambient. La prospectiva energètica a Catalunya, definida en el document Proencat-2030 per l'Institut Català de l'Energia, elabora un escenari futurible on s'evidencia que cal realitzar canvis rellevants en el model energètic per adaptar el país a un model de creixement sostenible. En aquest escenari, l'energia ha esdevingut un element imprescindible per garantir unes condicions de vida acceptables per a les persones i és un dels factors clau i que més condicionarà el futur de les ciutats i dels seus ciutadans. Així mateix queda clar que en la combinació de recursos energètics minvants, l'increment de preus de l'energia creixent i la crisi econòmica i el seu efecte sobre àmplies parts de la ciutadania gironina, fenòmens com la pobresa energètica tenen cada dia un major impacte que ja no es pot resoldre només d'una manera reactiva. Ens cal una estratègia anticipativa.

La pobresa energètica és la dificultat de mantenir la llar en unes condicions adequades de temperatura i confort a un preu just. Parlem doncs dels problemes que tenen algunes persones per cobrir les seves necessitats energètiques bàsiques, atès que l'accés a l'energia està directament lligat al benestar de les persones. L'energia és necessària per cuinar, per il·luminar-nos, per conservar els aliments, per tenir aigua calenta sanitària i per poder fer ús de sistemes de climatització, serveis bàsics que tota llar hauria de tenir coberts per tal d'assegurar-se unes condicions mínimes de confort. Malgrat aquest caràcter bàsic que tenen els subministraments d'energia, cada vegada trobem més gent amb dificultats per cobrir les seves necessitats bàsiques de gas i electricitat, i que, per tant, pateixen pobresa energètica. El consum d'energia és permanent, i encara que s'impulsin mesures dintre de les llars per reduir al màxim els consums sempre cal pagar uns mínims pel fet de disposar potencialment del seu ús, a més hi ha un llindar sota el qual les mínimes condicions de confort no són assegurades i al qual moltes famílies no poden arribar. De forma general es poden distingir tres causes de pobresa energètica: baix nivell de renda, baixa qualitat en l'edificació i l'increment en els preus de l'energia. La combinació dels tres factors és present avui en moltes llars gironines.

La crisi econòmica, que ha tingut repercussions en les condicions bàsiques de vida dels sectors socials més desfavorits econòmicament, també ha augmentat el nombre de casos de persones afectades per aquesta situació que fa uns anys era molt minoritària. Entre les conseqüències de la pobresa energètica hi ha les dificultats per mantenir la temperatura de l'habitatge a un nivell de confort i de salut; no poder pagar les factures i, per tant, havent de patir talls en el subministrament; o bé haver de desviar diners que s'haurien de dedicar altres necessitats bàsiques per pagar el consum energètic essencial. Aquestes circumstàncies afecten de manera negativa la salut de les persones afectades i impossibiliten que es pugui viure en unes circumstàncies de vida dignes. La sostenibilitat del model ha d'implicar la inclusió i la justícia social en la cobertura

de les demandes energètiques bàsiques del conjunt de la societat, tal com reivindica la Proposta de Resolució presentada al Parlament de Catalunya per la cohesió social i nacional i la garantia de l'estat del benestar, a la sessió del dia 29 de setembre de 2011. Catalunya va ser la primera comunitat autònoma en incorporar la pobresa energètica com una línia estratègica en el "Pla de l'Energia i Canvi Climàtic" i elaborar documents per treballar contra la pobresa energètica amb el suport de la UE.

En molts casos les persones que pateixen l'anomenada pobresa energètica són les estan a l'atur o reben ajuts socials o estan endeutats. Els col·lectius més vulnerables com els nens, la gent gran o persones amb malalties cròniques són més vulnerables a temperatures excessivament altes o baixes i a la humitat elevada. Entre els impactes més greus per la salut a causa de la pobresa energètica diversos estudis relacionen la mateixa amb afeccions específiques sobre la salut física, que afecten principalment a les persones més vulnerables com els nens, la gent gran o les persones amb malalties cròniques. El fred i la humitat permanents poden comportar problemes respiratoris com asma, bronquitis, al·lèrgies, etc., així com agreujar malalties o problemes de salut ja existents, altres estudis també relacionen la pobresa energètica amb l'increment de malalties relacionades amb la salut mental, i efectes en el rendiment físic i intel·lectual de les persones. L'enquesta "El mercat de treball a la ciutat de Girona" del Servei Municipal d'Ocupació de l'Àrea de Promoció i ocupació assenyala que hi ha 9.488 persones a l'atur a Girona, un 24,1% de la població, mitjana superior a la catalana, un 21,95%. L'última Enquesta de Població Activa del mes d'abril estima que hi ha 7.934 persones inscrites al registre de l'atur. Un 48% dels aturats gironins són de llarga durada i 2.561 persones no treballen des de fa més de dotze mesos. El 45% dels aturats a Girona no són perceptors de prestacions ni subsidis. Estudis sobre la mortalitat a l'hivern ("*Excess winter mortality in Europe: a cross country analysis identifying key risk factors*"), mostren com Espanya és un dels països de la UE amb més excés de mortalitat a l'hivern, tot i no ser precisament un país especialment fred. Altres estudis també ens mostren com un elevat percentatge dels habitatges estan construïts sense criteris d'eficiència energètica i com elevats percentatges de població no poden mantenir casa seva a una temperatura adequada. Aquestes dades signifiquen que hi ha persones i famílies afectades per la pobresa energètica a Girona, excés de calor, fred, humitat o falta de confort a les seves llars. Més enllà dels aspectes de salut, cal destacar l'important efecte que ha tingut sobre les economies familiars l'endeutament amb les companyies energètiques.

Enfront d'aquesta difícil situació, l'Ajuntament pot implementar mesures per tal d'evitar que hi hagi persones i famílies patint pobresa energètica, entre les quals hi ha realitzar un diagnòstic acurat de la situació a la ciutat, l'assessorament per conèixer tant els tipus d'ajuts socials de la Generalitat i de l'Estat, com les tarifes i les ofertes de les comercialitzadores; acords amb les principals companyies per tal que es condoni rebuts a les famílies en risc d'exclusió social; endegar plans per a la restauració i millora de l'eficiència tèrmica en edificis vells; o bé engagar campanyes de prevenció per a l'estalvi energètic. Tot i que els Ajuntaments i agents del tercer sector ajuden sovint a les famílies amb major risc, val a dir que en la majoria de casos són mesures

reactives, puntuals i d'urgència, la proposta de moció vol precisament implementar un pla en el seu conjunt amb temps suficient de cara a preveure accions als mesos on la pobresa energètica s'incrementa, i que permeti al llarg dels propers anys implementar mesures a curt i mig termini.

Entre les mesures més obvies que pot impulsar l'Ajuntament de Girona hi ha des de l'assessorament, conscienciació i protecció del consumidor energètic afectat per la pobresa energètica, l'assegurament del subministrament en moments crítics, la negociació amb les companyies energètiques per impulsar projectes específics en determinats barris o negociant tarifes especials amb col·lectius en risc, els programes d'ocupació en l'àmbit de la rehabilitació d'habitatges que prioritzin aquells potencialment més afectats per la pobresa energètica, els ajuts per impulsar rehabilitacions amb criteris d'eficiència energètica en els barris més afectats per aquesta situació, promoure l'autoconsum en determinades comunitats de veïns, el suport al tercer sector que té un paper fonamental en el tractament d'aquesta problemàtica, donar suport a campanyes com els Voluntaris contra la pobresa energètica que impulsen organismes com la Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya (XVAC), etc.

Per tots aquests motius, proposem l'aprovació al plenari de l'Ajuntament de Girona els següents ACORDS:

1. La creació d'una taula amb tots els grups municipals per endegar un diagnòstic real de la situació en què es troba Girona en referència a la pobresa energètica i la implementació de solucions per les persones afectades, acotant el perfil socioeconòmic, els barris més afectats i detallar les relacions causa-efecte de la pobresa energètica a la ciutat.
2. Elaborar un "Pla contra la pobresa energètica" fent participar diverses àrees de l'Ajuntament com Serveis Socials, Sostenibilitat, Urbanisme o Promoció econòmica, planificant mesures d'acció i dotar-lo de pressupost per actuar contra la pobresa energètica, tant a nivell estructural, com per poder reaccionar davant de la urgència i la dificultat en què es troben moltes famílies.
3. Impulsar des de l'Àrea de Sostenibilitat, i amb acords amb agents del tercer sector de la ciutat, l'assessorament en matèria energètica per aquells col·lectius més afectats per la pobresa energètica de manera proactiva, tant per potenciar l'estalvi i l'eficiència energètica, com per orientar la ciutadania en matèria de facturació i d'ajuts socials de les diverses institucions.

P.O Alfons Jiménez Cortacans

A Girona, 4 de juliol de 2013

DILIGÈNCIA: Per fer constar que el Ple de la Corporació, en sessió ordinària del dia 8 de juliol de 2013, va aprovar la present moció.

Compleixi's,
L'Alcalde

Certifico,
La secretària